

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrat & Din 2., do 100 vrat & Din 2.50, od 100 do 300 vrat & Din 3., večji inserati petit vrat & Din 4.. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — >Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25.. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafejeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

* Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta telefon št. 26. — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65. podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Bivši avstroogrski generalštab glavni rovar proti Jugoslaviji

Za marsejsko zaroto stoeje v glavnem oficirji bivšega avstrogrskega generalštaba —
Njihov vpliv v Avstriji in na Madžarskem je omogočil delovanje teroristov

Dunaj, 6. novembra. r. Avstrijski kleikalno-habsburški tisk s črnožlotom »Reichspost« in uradno »Wiener Zeitung« na čelu je še sedaj, ko je preiskava o marsejskem atentatu odkrila že vse podrobnosti o zaroti proti Jugoslaviji, zvesto službi obramebiti teroristov in skuša na vse mogoče načine zagovarjati njihovo zločinsko početje, ki ga obsoja ves kulturni svet. S posebno vehemenco branijo sedaj ti listi Iva Perčeviča, o katerem je dognano, da je bil nekak vrovnini in spektor terorističnih taboriš na Madžarskem in pokrovitelj zločinske bande v Avstriji. Skušajo ga prikazati kot najbolj nedolžnega angelja. Temu se ni čuditi, saj je znano, da njegov tovariš v generalnem štabu in sotrudnik v dolgoletnem fašističnem podzemskem rovarjenju proti edinstvu in obstoji Jugoslavije ni nihče drugi kakor polkovnik Walter Adam, vladni komisar za tisk in generalni tačnik klerofašistične patriotske fronte.

Toda Ivo Perčevič je igral mnogo važnejšo vlogo v tej, že dolgo pripravljeni zaroti, ki je na koncu dovedla do marsejskega atentata, kakor pa se je moglo sklepati na podlagi doslej najdenih dokumentov. To podzemno rovarjenje je v glavnem delo bivših črnožlotih c. kr. oficirjev, v prvi vrsti pa gotove klike iz bivšega avstrogrskega generalnega štaba. Seveda pa je tudi Perčevič sam, tega ne bi mogla izvesti, če bi zanje ne stali gotovi politični krogovi in vpliv raznih držav. Da je mogla ta zarota tako večše in odločno dosegli svoj cilj, pa je zasluga dobro organizirane klike bivšega avstrogrskega generalnega štaba, čije člani že davno sodelujejo in so v stalni zvezzi z vsemi sorodnimi elementi, da bi dosegli svoj skupni cilj.

Duh avstrijskega generalštaba

Treba je poznavati stari avstrijski generalni štab. Tu ni bilo potrebno samo znanje vojaških stvari, marveč tudi znanje tujih jezikov, stenografske in politike, vse to, četudi le površno. Glavno je bilo, da je človek široke izobrazbe. Bivši avstrijski štabni oficer je moral vedeti, kako se grade ceste, prav tako pa je moral imeti vsaj malo pojmova tudi o glasbi. Za takega oficirja je bila karriera vse. Za njo je založil vse svoje znanje. Sedaj, ko so ti oficirji izgubili svojo kariero, so zastavili vse svoje sile, da bi obnovili svojo staro moč in da bi spravili nazaj na prestol cesarja avstrijske vojske. V bivšem avstrijskem generalnem štabu so se posluževali največjih intrig, samo da bi dosegli kariero. Tudi v tej zarotniški politiki so se posluževali sličnih metod in intrig vše večji meri. Za te ljudi ni bilo nič novega in nič hudega, če so zaradi svoje karijere šli preko trupel. Bil je samo eden kriminalni primer, ali zelo značilen za duh, ki je vladal v bivšem avstrijskem generalnem štabu. To je primer kapetana Hofmaistra. Pred vojno je postal nekemu svojemu rovarju šokolo, zastrupljen s ciankalijem, in to zaradi tega, ker je bil ta na ranglisti za eno mesto pred njim in ga je torej oviral, da bi on sam prišel v generalni štab.

Stari intriganti na novem delu

Tudi po končani vojni generalni štab bivše Avstro-ogrške in prenehali delovati. Penzionirani oficirji, ki so živeli povečini v Avstriji in na Madžarskem, so nadaljevali svoje podzemno rovarjenje, ki je obstojealo že v bivši avstrogrški vojski. Zlasti ena skupina je končno delovala dalje. To so bili bivši oficirji temešvarskega in zagrebškega kora. Njihova naloga je bila, da poleg vojaške in politične administracije vodijo tudi špijonaže proti balkanskim državam v prvi vrsti seveda proti Srbiji. Mržnja in sovraščvo, ki so se ga nadahnili v bivši avstrogrški vojski proti Srbiji, so prenesli pozneje na Ju-

goslavijo. Od tod izvira tudi dejstvo, da je delo habsburških priganjačev v prvi vrsti naprerno proti Jugoslaviji. Poleg tega pa je bivše oficirjev avstrogrskega generalnega štaba vodila pri tem tudi mrežja, ki izvira že iz samega njihovega poklicja. Ti bivši oficirji, okrog katerih se najbolj kristalizira tendenca za povratak Habsburžanov, so zato tem raje sodelovali z vsemi, ki so kakorkoli rovarili proti Jugoslaviji in so zato rađevali sprejeli v svoje okrilje celo makedonstvene. Glavno jim je bilo, da najdejo čim več zavezniških proti Jugoslaviji. Ti ljudje se tudi niso ustrashili prav nobenega sredstva, nai si bi bilo še tako odvratno, samo da bi dosegli svoj cilj — uničenje Jugoslavije!

Zvezze z Gömbösem

S pomočjo medsebojnih zvez in zvez v še vedno vplivnih krogih, so uspeli, da posamezno svoje pristaše spravijo na zelo visoke in vplivne položaje. Tako je na primer sedanji madžarski ministrski predsednik Gömbös bivši generalštabni kapetan, veljal pred vojno v Novem Sadu, a za časa vojne v Zagrebu, za strokovnjaka za hrvatske zadeve v bivši avstrogrški vojski. Od takrat datirajo njegove dobre zvezze z bivšimi oficirji temešvarskega in zagrebškega kora. Perčevič je do konca vojne služil v Temešvaru, od koder se je nato preselil na Dunaj, kjer so ga že takrat poleg generala Sarkočića smatrali za vernega pristaša habsburške politike in za voditelja politike bivše Frankove stranke. Madžarski ministrski predsednik Gömbös je še danes v zelo prijateljskih in tesnih zvezah s Perčevičem. Ko je za časa Karolyevih vlad bil Gömbös v temiataše v Zagrebu, je zelo cenil Perčevičeve nasvete in izkorisčal njegove zvezze.

Zelo zanimiv je delokrog Perčeviča v Temešvaru. Perčevič je kot namestnik načelnika štaba temešvarskega kora za časa balkanske vojne vodil štab tega kora in s tem v zvezji tudi politične intrige proti vsemu Balkanu, zlasti pa proti Srbiji. Na ta način je imel Perčevič v avstrogrški politiki mnogo večji vpliv, kakor pa bi se mu mogel prisoditi po njegovem oficirskem činu.

Za časa vojne je bil avstrogrškim četam v Turčiji dodeljen polkovnik Adam. V svojstvu načelnika temešvarskega kora je Adam sodeloval pri vseh intrigah na Balkanu in na bližnjem vzhodu. Bil je ves čas v tesnih zvezah s Perčevičem. Ti stiki so se pozneje v skupni akciji proti Jugoslaviji še poglobili. Pozneje je polkovnik Adam kot urednik »Reichsposte« imel glavno besedo v močni monarhistični frakciji avstrogrške klerikalne stranke. Da so avstrijski krščanski socialisti vse leta po vojni tako odkrito v ostrohuski proti Jugoslaviji, je v glavnem njegova zasluga. Verni pomočnik Adama pri tem je bil polkovnik Perčevič. Prav tako pa je v glavnem njuna zasluga, da so uživali hrvatski teroristi na Dunaju in pri avstrijskih oblasteh sploh toliko podporo.

Politične porodice

Perčevič se je že kot kapetan oženil v Temešvaru s hčerkico barona Westa. To je bila bogata tovarnarska družina. S Fedorom Westom, svetnikom poslanosti, se je zanesel v avstrijski generalštab tudi strup mlrčja z Ballhausplatz. Baron Fedor West se je često sestajal tudi s Paveličevim rodbino in ostalimi teroristi. Baron West je Perčevičev svak in davnji zaupnik madžarske vlade za intrige na Balkanu. Vse kaže, da je bil baron West oni, ki je vzdrževal zvezze med madžarsko vlado in hrvatskimi teroristi ter z VMRO. Baron West, ki je bil nekaj časa poslanik v Bukarešti, pozneje pa v Sofiji, ima zelo dobre osebne zvezze z madžarskim ministrskim predsednikom Gömbösem.

Zivel je zelo razkošno, pozneje pa je propadel in zatrjuje se, da je po narejal celo menice. Sedaj ga 'maj-

zaprtega v nekem sanatoriju v Budimpešti. Vse kaže, da ga madžarska vlada strogo čuva baš zaradi tega, ker o vseh teh stvarih zelo mnogo ve.

Kvaternik oče je služil v Temesvaru kot polkovnik in je bil velik prijetelj Perčeviča. V Temesvaru je rojen tudi Evgen Kvaternik, ki je sedaj zaprt v Turinu in na čigar izročitev čakajo francoske oblasti.

Gömbös je dolgo živel v Temesvaru, kjer si je pridobil mnogo prijeteljev in znancev, ki imajo še danes velik politični vpliv. Za visokimi političnimi intrigami stoji cela klika raznih »porodic«. Sorodnik temešvarskega barona Westa je vpliven madžarski poslanik in eden izmed Gömbösovih vlastodržcev. Temu temešvarskemu krogu prispada tudi maršal Ferencz, državni podčastnik kmetijskega ministarstva v Budimpešti, ki je obenem desna roka

Gömbösa pri ustvarjanju njegovih lastiščnih načrtov za ureditev madžarskega naroda.

V ostalem pa Gömbös ni edini madžarski politik, ki je s pomočjo bivšega avstrogrškega generalnega štaba napravil politično karijero. Poleg njega se ima tudi bivši madžarski ministrski predsednik grof Istvan Bethlen zahvaliti predvsem tem oficirskim krogom iz bivšega generalnega štaba, da je svoječasno prišel na oblast. Pred vojno je bil Bethlen brezpostemben politik neznatne opozicije. Za časa vojne ga je generalštabna klika spravila na površje. Ko je vojska po revoluciji bila na Madžarskem glavni činteli, se je pojavil Bethlen na površini, njegov protektor, bivši kapetan Vila, je postal poslanec stranke edinstva in eden najvplivnejših madžarskih politikov.

Iz tega kratkega pregleda se vidi, kakšen vpliv je imel bivši avstrogrški generalštab na madžarsko in avstrijsko politiko. Avstrijska vlada, ki je pod vplivom bivših oficirjev generalnega štaba, četudi je sovražnica fašizma, ne more prekiniti svoje odvisnosti od Reichswehra. Povratek Habsburžanov in obnova generalnega štaba se ne da zamisliti brez močne avstrijske vojske. Pri tem pa je potrebno tudi pomoci Nemčiji. Zato se sedaj tako zelo trudi, da znova zgradi most za bližanje z Nemčijo. Temu cilju naj bi služile predvsem zvezne med bivšimi oficirji in druge strani, kajti znano je, da se zvezne niso prekinile niti v dobi, ko je avstrijska vojska s topovi in bombami šla nad hitlerjeve. Vpliv teh zvez je gotovo pripisati tudi okolnost, da v času, ko se na rodno-nacionalistična politika Nemčije

nevarenost legitimizma na v tem, da bi se morda kak Otonček vrnil na Dunaj, nevarnost je v tem, da strup kadavra bivše Avstrogrške zastupi vso Evropo. Klike bivših avstrogrških vojnih štabov in ostali mogočni intriganti se tudi sedaj ne bi strašili iti preko trupel in izvzeti celo novo svetovno klanje, samo da bi si zopet zagotovili svojo karijero.

Možnost vladne krize v Franciji

Pariz, 6. novembra. r. V političnih krogih se vedno bolj utrujuje prepričanje, da je kriza vlade neizbežna. Nasprotja med Doumerguejem in radikalji so se tako poostrelila, da smatrajo vsako nadaljnjo sodelovanje skoraj z aizključeno, ker niti na eni niti na drugi strani niso popustiti. Radikalji so imeli simčni dolgotrajno sejo, na kateri so razpravljali o položaju in sprejeli skele.

Za danes dopoldne je bila sklicana seja vlade v Elisejskem palatu pod predsedstvom predsednika republike Loubuna. Splošno pričakujejo, da bo že na tej seji prislo do odločitve. Doumergue se je na to že pravil ter sestavil pismo o ostavki celotne vlade, ker bi imela ostavka radikalnih ministrov za posledico padec cele vlade. Vsekakor pa demisija ne bo objavljena pred današnjo sejo poslanske zbornice, ki bo imela značaj komemoracije za jugoslovenskim kraljem Aleksandrom, bivšim predsednikom republike Poindarem in zunanjim ministrom Barthourem.

Kot naslednik Doumergueja se navajajo predvsem zunanj minister Laval, mnogi pa misljijo, da bo predsednik republike poveril v tem primeru sestavo nove vlade maršalu Petainu, kar bi imelo za posledico sesto vlade močne roke, ki naj bi razčistila vse vprašanja, ki so v zadnjem času na dnevnem redu, predvsem vprašanja reforme javne varnosti, uprave in političnega življenja.

Radio kotiček

Ljubljana, 6. novembra. Z uvedbo starih jezikovnih tečajev je naša oddajna postaja gotovo ustregla veliki večini radijskih naročnikov. Kakor lansko leto, bo tudi letos nadaljeval g. prof. Joško Prezelj s poukom francosčine, g. prof. Mirko Rupe s poukom srbohrvaščine, novi sta pa nemška ura in slovensčina za Slovence, kateri je prevzel g. dr. Rudolf Kolarč. K današnji prvi nemški uri v našem radiu nam je g. prof. dal slednje pojasnil:

Nemščine se bomo učili ob primernih berilih, spočetka kratkih, pozneje dajših. Tako upam, bo stvar mikavnejša in tudi bolj praktična. Naš namen je, da pridemo čim prej do samostojnega branja in umevanja preprostih tekstov pa tudi do izražanja najbolj vsakdanjih potreb. Berila in v potrebi primerna navodila z opombami nam bo ljubezno prinašala radijska revija »Naš val« vsaj dotolej, dokler ne bomo potrebovali obširnejšega štiva.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2303.74—2315.10, Berlin 1365.69—1376.49, Bruselj 795.52 do 799.46, Curih 1108.35—1113.85, London 169.64—171.24 New York 3379.11—3407.37, Pariz 224.32—225.44, Praga 142.23—143.09, Trst 290.90—293.30 (premija 28.5%), Avstrijski Šiling v privatnem kliringu 8.10 do 8.20.

INOZEMSKIE BORZE

Curih, 6. novembra. Pariz 20.24, London 15.34, New York 307.375, Bruselj 71.775, Milan 26.29, Madrid 41.95, Amsterdam 207.85, Berlin 123.40, Dunaj 57.10, Praga 12.84, Varšava 57.90, Bukarešta 3.06.

Ljubljana dobí muzej kralja Aleksandra I. Zedinitelja

Zbornica za TOI je na najlepši način počastila spomin kralja mučenika

Ljubljana, 6. novembra.

Na današnji seji predsedništva Zbornice TOI je imel zbornični predsednik g. Ivan Jelačin naslednji način:

Spoštovana gospoda! Pod uničljivim vtipom narodne nesreče, ki je zadevala našo kraljevinu z izgubo Vitezškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, sem sklical za 12. oktobra žalno sejo predsedstva, da s tiko komemoracijo izraza neizmerni boli nad to nenadomestljivo izgubo. Vse nacionalne in javne ustanove streme za tem, da postavijo veličastnemu delu kralja Aleksandra trajen spomenik, njemu, ki je s toliko požrtvovljeno vitezstvo proti vsem naporom sovražnih sil kraljevin Jugoslavije. Moja želja je, da tudi naša zbornica kot predstavitev trgovine, obrti in industrije postavi za bodoče pokolenja trajen spomenik ter s svojimi skromnimi sredstvi priporomore k temu, kar je za dovršitev stremljeni in dela blagopokojnega kralja storiti naša dolžnost. Znano vam je, da že dolga leta nabira zbornica z vso vmem gradivo, ki priča o sposobnosti našega obrtništva in industrije v preteklih stoletjih, ki dokumentira našo gospodarsko zgodovino in s stedno in vmem se nam je posrečilo zbrati že lepe zbirke teh zgodovinskih del umetne obrti na naših krajinah. Smatram, da bi gospodarski krog dravske banovine najlepše počastili mane kralja Aleksandra, ako ustanovijo muzej, ki bo nosil njegovo slavno zgodovinsko ime.

Zato mi je čast predlagati predsed-

tu, da blagovoli skleniti, da zbornica osnuje Muzej kralja Aleksandra I. Zedinitelja. V ta namen prosim, da odobrite, da zbornica iz svojih sredstev odredi znesek 250.000 Din kot temeljno dotacijo, sklad za osnivanje tega muzeja ter da

Šiška dobi kanalizacijo

Zgradili bodo zbiralni kanal v dolžini okrog 2350 m —
Zdaj je zaposlenih okrog 70 delavcev

Ljubljana, 6. novembra.
Ves napredek našega mesta v zadnjih letih bi ne pomenil mnogo, če bi k njemu ne pristeli tudi, odnosno predvsem — kanalizaciji. Brez kanalizacije bi bila Ljubljana začela mesto kljub nebotičnikom. In ce imamo na eni strani toliko prilike, da govorimo o napredujodi Ljubljani, bi imeli na drugi tudi dovolj povoda, da bi kritizirali nedostatke, zlasti, kar se tiče kanalizacije. Ljubljana je sicer eno srečnih mest, ki so imela kanalizacijo že v rimski dobi, toda kanalizacija Emone, pa tudi kanalizacija iz 18. st., ne more ustrezati danes. Precej hitro se je začelo razprezati ter spopolnjevati kanalsko omrežje zadnja leta. Obnovili so tudi na kilometre starej, zidanih kanalov. Kljub temu pa ne moremo biti povsem zadovoljni, že zaradi tega, ker se glavna kanala še vedno izteka v Ljubljanico v mestu in celo v bližini bolnice. Toda to delo je v zvezi z regulacijo Ljubljane in kar je z njo v zvezi, je takoreč večno odprtvo vprašanje. S tem večjim veseljem po moramo pozdraviti kanalizacijo Šiške.

Šiška je bila doslej brez vsake kanalizacije, kot vsi novejši mestni deli. Toda dotično je dobila Rožna dolina, ki še ne spada pod mestno občino ljubljansko, že pred leti kanalizacijo, zadnje čase sploh ni bilo več upravljanja, da bodo zgradili zbiralni kanal v dolžini okrog 2350 m. Na Medvedovi cesti, ki je precej daleč naprej bo profili cevi še normalen, 180×90 cm, nakar se bo cev postopno zoževala. Po načrtu bi moral biti kanal zgrajen skozi naslednje ulice, odnosno ceste: po Medvedovi, Železnikarjevi, Černetovi in Alešovčevi. Morda se bo pa načrt še kaj spremnil. Ceste, kjer bi naj bil zgrajen glavni kanal, leže centralno v Šiški, ali vsaj kolikor mogče sredi drugih ulic, da bi brez posebnih težav priključili na zbiralni kanal stransko kanalizacijo, a zbiralni kanal bi ne ležal v ravni smeri. Toda kolen, ki se jih je treba čim bolj izogibati, ker se v njih cev najprej zamaši, se ne bodo mogli izogniti.

Na koncu Černetove ulice bo segal zbiralni kanal do mitnice, kjer bo priključen na cev s Celovške ceste, naprej pa bodo zgradili po Alešovčeve cesti do železnice. Razen tega dela bo podjetje opravilo še cestno kanalizacijo na cestah, kjer bo zgrajen glavni kanal.

Delo mora biti končano do konca prihodnjega leta, torej v 14 mesecih. Delalo bodo tudi pozimi, če ne bo prehuda zima. Toda je zaposlenih okrog 70 delavcev.

Sestanek zastopnikov

vseh občin škofjeloškega območja

Škofjeloška meščanska in deška narodna Šola bosta nosili naslov po viteškem kralju Aleksandru I. — Ustanovitev fonda za gradnjo gorjenjske bolnice.

Današnji skupni sestanek zastopnikov vseh občin iz območja škofjeloške sreske izpostave je otvoril ob 14. v mestni posvetovalni vodja sreske izpostave g. Ivan Legat, ki je uvodoma najprisrejne pozdravil prisotne predsednike občin, njih zastopnike in občinske odbornike, nakar so navzoči takoj razpravljali o razdelitvi zneska DIN 7000, ki naj se porazdeli sorazmerno med 10 občin na javna dela. Ker so občine Stara Loka, Zminec in Poljane že prejete posebne prispevke, naj bi tega zneska ne bile določene, kar pa predstavnik teh občin ni bil po volji, češ, da so potrebe v teh občinah take muerne, da jih pride vsak, četudi najmanjši znesek, prav. Zatem so župani posameznih občin izražali svoje težnje. Iz razprave je bilo razvidno, da manjka pri izvedbi javnih del nekakega enotnega sporeda, sistematskega načrta, ki bi sponzor na medsebojnem predhodnem sporazumu vseh občin. Način razdelitve kljče po preosnovi, ker se sicer lepo zamisli, vendar le preračun razblinil tako zelo, da za dela, ki bi imel od njih koristi ves okraj, ne ostane nicaesar. Res, da so potrebe povsod velike, toda izmed muogenega naj se izbere najmuonejše, tako da bo sponzor delo na skupnosti, enotnosti in medsebojno strpnosti. Nai slahi za zgled dejstva, da je bilo kot prvo večje delo sklenjen most preko Selščice v Škofji Loki, pa je zadeva kar zastala sprito poznejših dogodkov. Sklep sestanka je slednji bil, naj razdeli sresko načelstvo, omenjeni znesek po svoji prevadnosti. Upoštevala pa se bodo že začeta javna dela (škarpa v Škofji Loki).

Zbor je presegel nato na razpravo o počastitvi spomina blagopokojnega vladarja Aleksandra I. Uedinitelja. Brez debate in z navdušenjem je bil sprejet predlog škofjeloškega predsednika občine, notarja gosp. Stjepana Šinka, naj nosi meščanska Šola v Škofji Loki nastov po Viteškem kralju-mužniku, prav tako soglasno in z odobravljencem pa je osvojil sestanek tudi dodatni predlog občinskega odbornika, učitelja g. Vojteha Debeljakja, naj nosi isto ime tudi deška narodna Šola, tedaj obe Šoli, ki imata svoj dom v izpostavljeno novi Šolski zgradbi v Škofji Loki, ki je dika in pomorsko škofjeloški Šolski občini. Zatem se je sklepal o akciji kranjskega občinskega odbora glede zgraditve javne gojenjske bolnice. Obširen elaborat o tej zadavi je podal g. Šink, ki je navajal vse koristi, ki jih bo Gorenjska s to bolnico pridobil. Zlasti je naglašal, da mora biti spomenik našemu viteškemu vladarju prav tako velik in lep, kakor je bilo mogočno ustvarjalce delo našega blagopokojnega kralja. Z bolnicijo se bomo najlepše oddolžili spomini Njega, ki ga je bila sama plemenitost in dobrota. V stvari se je razvila zelo tehnika razprava, ki jo pokazala, da so vsi navzoči za bolnico in da sprejemajo pobudo Kranjske. Po pre-

vdarku je bilo sklenjeno, da se osnuje za območje škofjeloške sreske izpostave fond kralja Aleksandra I., in to s ciljem, da se z njim podpre gradnja gorenjske bolnice, če se bo ta akcija uresničila. Nabiralni akciji se bodo pridružile vse občine škofjeloškega območja, ki bodo po svoji možnosti storile vse, da se ta plemenita ideja uresniči. Fond bo upravljaj posoben Širi odbor, v katerega so bili izvoljeni prečasniki političnega in sodnega oblasti, vsi predstavniki občin, vsi predstavniki župnih uradov, po en predstavnik meščanske in narodne Šole, Sokola, gasilcev in Rdečega kriza. Predstavnik obdora nadomešča častni kanonik g. Matej Mrak iz Stare Loke. V ta fond se bodo stekali vsi zneski, postavljeni v letni proračunu posameznih občin, včasih posameznih društv, gospodarskih organizacij, zadrg, nadalje prostovoljne obvezne industrijskih družin in privatnikov, javne zbirke, darovi in slično. Fond bo upravljal omenjeni odbor vse dolet, da se bo pričelo z nameranimi deli in pod pogojem, da bodo zajamčene škofjeloškemu območju v novi bolnici bonitete, sorazmerno s potrebami in z nabranimi prispevki tega okraja.

Slednji je bil izglasovan predlog starostnika predsednika občine g. Antona Hafnerja, da se pokloni škofjeloški okraj spomini nesmrtnega kralja na Openci. Potovanje bo organizirala starološka občina.

Počastitev spomina vojnih žrtev

Trbovlje, 5. novembra
Udeleženci strašne svetovne vojne se vsako leto v začetku novembra radi spominjav obletnice, ko je bila s tolikimi žrtvami zaključena strašna morija.

Letošnja žalma svečanost, ki so jo priredili v nedeljo popoldne tukajšnji vojni tovariši pred spomenikom v spomin padlim vojakom, je bila še posebno pomembna. Na spomeniku je vihrala žalma zastava, na temenjem ogrodju spomenika pa je gorelo 14 rdečih luči. Ves Široki podstavitev spomenika je bil zgrajen v šopke cvetlic, med katerimi so gorele svečnice. Na gornjem podstavku spomenika je iz cvetja rasla slika blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Ob spomeniku pa je stalno na častni straži 6 vojnih tovarišev.

Oktobra 10. ure dopoldne so se klub skrajno slabemu vremenu zbralo na Vodah več sto bivših vojakov in odkorakalo k žalni službi božji, ki jo je opravil ob pol 11. uri vojni kurat v rez. g. prof. Ratej. Po službi božji so se zbrali vojniklci in več število občinstva pred spomenikom, kjer sta opravila domači zupnik g. Gašperič ob asistenci g. prof. Ratej žalne molitve za padle vojne žrte. Po cerkvenem obredu so vojni tovariši pod vodstvom meščanskošolskega učitelja g. Skorjanca pretresljivo zapeli »Oj Dobrodobr, nakar je spregovoril pred spomenikom predsednik

vojnikov g. prof. Ratej, naglašajoč, da se vojni tovariši letos v najglobiji žalosti kljajo spominu viteškega kralja-mužnika, svojega najvišjega komandanta, ki je padel kot junak v izpoljevanju dolnosti do domovine. Zapustil nam je sveto oporočo, ki jo hočemo vojnikov rvesto in udano izpoljevati. Bodimo složni, kajti le v slozi in narodnem bratstvu bomo ohranili Jugoslavijo močno in nemaglikivo, le v bratki slogi in ljubezni bomo verno izpoljevali vsakemu izmed nas sveto oporočo nemirnega in nenadomestljivega viteškega kralja

mučenika: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Sledil je enomunikat molk v počasnitve spomini mrtvih junakov, nakar se je vršil defile vojarniških formacij pred kraljevo sliko in spomenikom. Ta spominska pridelitev je napravila na vse navzoči globok vrtia, zlasti, ker so defilirali pred kraljevo sliko in spomenikom razkritih glav v ogromni večini naši rudarji-vojni tovariši, ki jih je bilo več sto. Po mimohodu so oddelki odkorakali združeno na Vode, kjer je bil razchod.

obe Cecilia, oba sta po 165 cm visoka, oba tudi srednje postavne, le da eden skoli in nekoliko šeje in je nizkega, druga pa visokega dela. Tudi imata obe kostanjene lase. Kateri izmed obeh je bil prav za prav prijet, ni znano, najbrž pa tisti, ki je že pred leti skupaj z Mrvarjem strahoval Dolensko.

Včeraj okrog 18. je stopil čevljarski po-močnik Ivan Glavič z Lavcer v Kajfežovo gostilno v Florjanski ulici, svojo kolo, na katerem je imel tudi prvezan 7 parov čevljev. Je pa pustil v vez. Ko je kmalu nato stopil v vez je ves presenečen opazil, da mu je nekdo kolo odpeljal. Naglo je stopil iz veže in še je opazil tatu, ki se je na kolesu pejal proti Staremu trgu. Glavič je jo nagnil ubral za njim, ga dohitel in zgrabil za kolo. Neznane je skočil s kolesa in stekel na Gallusovo nabrežje, za njim pa je ubral več ljudi, opozorjeni po klicih okrajenega kolesarja. Tatu so kmalu ujeli in ga je stražnik Indihar odpeljal na policijo. Tu so ugotovili, da ima opraviti v nekim plesarskim pomočnikom. Pri njem so našli še dve prometni knjižici za kolesa, in srebrno uro z zlato verižico.

Belošnica

Koledar

Danes: Torek, 6. novembra, katoličani: Lenart.

Današnje prireditev

Kino Matica: Playolasa Venera (Marlene Dietrich)

Kino Ideal: Demonska žena.

Kino Dvor: Trije mornarji (John Gilbert)

Kino Šiška: Gospod Arzije.

SPD predavanje dr. H. Tume o italijanskem delu Julijskih Alp ob 20. v dvorani Delavske zbornice.

Dežurne lekarne

Danes: Mr. dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovška cesta 62 in Gartus, Moste

Jez pod sita

Tudi drugod po svetu imajo iznajdljive izumitelje in dobre izume. V Ameriki je izumil nekdo poligraf. To je čudna, prečudna, pa tudi nevarna zadeva, ta poligraf. Mislite si lenco škalico, ki vam jo pritrdirijo na roko, pa ne morete več lagati. To se pravi, lažete lahko, kolikor hočete, samo zasajajo vas koj na laži s pomočjo tega poligrafa. Če se zlate, se vam to na nosu ne pozna, pač pa nastanejo v vaši notranjosti — v trebuli ali v persi, to ni točno dognano — različni fiziološki procesi, izpremeni se krvni pritisk in vse to beleži ameriški izum na vaši roki. Potlej vam pa pokažejo vaše laži lepo zabeležene po vrsti in vse primejo za Jezik ali za usenja, kakor ste pač lagali.

V Ameriki rabijo baje ta izum tudi velike banke, če hočejo zasečiti nepoštene uradnike, ki so poveril denar. Tudi pri nas bi se dal poligraf na tem polju s pridom rabiti. Ali pa bi ga pritrdirli na roke nezvestim zakonskim ženam in zakonomim možem. Pomislite, kaj vse bi prišlo na dan. Postavne seje bi se izpremenile v ljubavne sestanke, gospodinjske opravki in izprehode z domaćimi prijatelji. Ameriški izum bi bil drugače poraben pri nas. Recimo po krčmah bi preganjali kanigalješko vino, po mlekmarnih bi lovil smetano, po kavarnah dobro kavo, po uredništvih resnico. Kamorkoli bi ga obrnil, bi našel obilo hvalenega dela.

V tolažbo vsem tistim, ki bi jim utegnilo biti neprijetno, če bi jim pritrdirli ta ameriški izum na roke, moramo pa povedati, da ga k nam nikoli ne bo. Na morda zaraži previsoko življenje in tragično smrt v obliki hvalenega dela.

V tolažbo vsem tistim, ki bi jim utegnilo biti neprijetno, če bi jim pritrdirli ta ameriški izum na roke, moramo pa povedati, da ga k nam nikoli ne bo. Na morda zaraži previsoko življenje in tragično smrt v obliki hvalenega dela.

Vojščka imenovanja

Imenovani so v artiljeriji in inženierski stroki za komandanta I. polka trdnjavskih artiljerij, dosedanji upravnik oblačilne delavnice zavoda za izdelavo vojaške oblike podpolkovnik Mirkil Armič, za pomočnika komandanta samostojnega artiljerijskega polka II. armijske oblasti dosedanji komandant 2. bataljona 1. polka trdnjavskih artiljerij podpolkovnik Janko Fras, za pomočnika komandanta 16. artiljerijskega polka dosedanji referent artiljerije komande dravške divizijske oblasti podpolkovnik Maksim Erčič za pomočnika komandanta 17. artiljerijskega polka dosedanji komandant 2. divizionala istega polka podpolkovnik Gjorgije Novak za referenta artiljerije komande dravške divizijske oblasti dosedanji komandant 1. divizionala 26. artiljerijskega polka podpolkovnik Dušan Stevanovič, za pomočnika komandanta 1. pionirskega polka dosedanji komandant 2. bataljona istega polka inženjerski podpolkovnik Velkošlav Cener, za pomočnika komandanta železnarskega polka dosedanji komandant 2. prometnega bataljona istega polka inženjerski podpolkovnik Vladimir Celestin, za vršilca dolžnosti komandanta 3. protiateroplanske reflektorske skupine dosedanji komandant 3. baterije 4. protiateroplanskega divizionala artiljerijskega kazetanega polka, za vršilca dolžnosti načelnika intendanture jadranske divizijske oblasti, za vršilca dolžnosti načelnika intendanture komande dravške divizijske oblasti dosedanji vršilci dolžnosti načelnika intendanture komande dravške divizijske oblasti pehotni podpolkovnik Dragotin Mitič, in za vršilca dolžnosti upravnika oblačilne delavnice zavoda za izdelovanje vojaške oblike dosedanji vršilci dolžnosti načelnika intendanture komande dravške divizijske oblasti intendantni major Ivan Janeč.

Rejencia
sta poginala v smrt

Maribor, 5. novembra.
Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je vršila zanimiva razprava, ki je razkrila mukopeleni življenje in tragično smrt 10letnega rejence.

Na zatožni klopi sta sedela zakonca Franc in Jožeta Svenček, vinskičarja na Majskem vrhu. Otočnica jima očita, da sta z brezvestnim ravnjanjem in pretehanjem povzročila pravljivo smrt svojega 10letnega rejence Stefana Jurgega.

Deček je bil sin drugega ženitvenega sestre, ki pa je brez stalnega bivališča. Začetek je dočela občina obtoženca Svenčeka za rednika ubogega dečka. Ta je bil pri osušnjencih od novega leta 1932 do svoje nevrečne smrti letos 19. maja. Ko je prišel deček k Svenčkovim, mu je bilo 8 let in obiskoval je ljudeško Šolo pri Sv. Vidu. V prostem času pa je opravil doma različne dolžnosti komandanta 1. divizionala konjeničke artiljerije major Kazimir Poje, za vršilca dolžnosti načelnika komandanta 3. protiateroplanskega divizionala 17. artiljerijskega polka dosedanji komandant 1. divizionala konjeničke artiljerije major Zvonimir Prikril, za vršilca dolžnosti načelnika komandanta 2. protiateroplanskega divizionala 7. artiljerijskega polka major Roman Domanič, doslej v službi v artiljerijski inspekciji, za komandanča 3. protiateroplanskega div

DANES VELIKA PREMIERA

težko pričakovanega vefilma

MARLENE DIETRICH
v filmu ljubezni
PLAVOLASA VENERA

To je film, kateri nas vodi skozi življenje mlade žene, pred katero se klanja svet. Vzvišena pesem ljubezni.

MARLENE DIETRICH TAKA KOT ŠE NIKDAR

Telefon 21-24 ELITNI KINO MATICA Telefon 21-24
Predstave ob 4., 7.15 in 9.15 ur. Predprodaja od 11.-1/2. ure.

DNEVNE VESTI

Iz Ljubljane

— Kongres mednarodne zrakoplovne zveze bo v naši državi. Prihodnje leto bo v Beogradu kongres mednarodne zrakoplovne zveze. Delegati iz vseh delov sveta si bodo ogledali vsa naša letališča, zlasti zagrebško in ljubljansko. Letošnji kongres mednarodne zrakoplovne zveze je bil v Washingtonu. Našo državo je zastopal na njem predsednik našega Aerokluba inž. Tadije Sondermayer. Prihodnjega kongresa se udeleže tudi delegati Rusije.

Skrivnost belega čovjeka

Ellery si je gladil nohte, ko je nekdo potkal na vrata. Vstala sta in Minchen je glasno zaklical:

— Prosto!

Vrata so se odprla in vstopila je postava ženska nervoznih kretenj, belo oblečena.

Doktorica Penninijeva, dovolite, da vam predstavim Ellery Queen. Gospod Queen pomaga preiskovati umor gospe Doornove, kar bo vam govorilo že znano.

— Seveda. — Govorila je z močno hripcavim glasom, ki je zvenel skoraj kakor moški glas. Samozavestno je stopila korak bliže in sedla na stol.

Bila je izredno zanimiva ženska zgorale polti in z majhnimi brčicami pod nosom. Bistre črne oči so žarele pod visokim čelom, krasni črni lasje, prvezani ob strani s širokim belim trakom, so bili razesani po sredi. Njeni starost se ni dala ugantiti. Morda ji je bilo 35 ali pa tudi 50 let.

— Slišal sem, — je začel Ellery z mirnim glasom, — da služite v Holandski zakladni bolnici že več let.

— Res je. Oprostite, atti bi mi mogli postreči s cigareto? — Zdela se je, da jo je zavabila.

Ellery ji je pomolil dozo in ji pričkal cigareto. Globoko je vdihnila in izdihnila oblaček dima, potem se je pa radovalno ozrla na Elleryja.

— Vedeti morate, — je dejal, — da smo naleteli med preiskavo umora gospe Doornove povsod na nepremagljive ovire. Ta stvar se zdi tako zagonetna, da je ne bomo prišli do dna. Za to ni čuda, da zasiščujem vsakogar, kogar morem. ... Ste dobro poznali gospo Doornovo?

— Zakaj? — Zdravnica je pomežnila. — Pa vendar ne mislite, da sem jo umorila jaz?

— Kako morete vprašati kaj takšnega?

— Čuje, kaj vam povem, gospod Queen. — Krepko je stisnila svoje rdeče ustnice. — Gospe Doornove nisem dobro poznala. O njenem umoru nisem sar se nem. Tratite samo čas, če imislite, da kaj vem. Vam zadostuje to?

— Kako bi mi moglo to zadostovati? — je odgovoril Ellery. — In kako bi mogel priti do takih zaključkov, kar jih omenjate vi? Vprašali sem vas, če ste dobro poznali gospo Doornovo in to vprašanje je bilo dobro premišljeno. Ce bi jo bili dobro poznali, bi nam lahko povedali, kakšne sovražnike je imela. Ali nam morete povedati to?

— Obžalujem, tega vam ne morem povedati.

— Nikar se ne izmikajte! Govoril bom z vami odkrito. — Naslonil je glavo na naslanjalo stola. Naenkrat je pa vstal in ji pogledal srepo v oči. — Ali ste grozili Doornovi pred pričami ali ne?

Presenečeno ga je pogledala in videti je bilo, da je njegovo vprašanje preveč osupnilo, da bi mogla pokazati svojo jezo. Minchen je dvignil roko v znak protesta in zamrnil nekaj v opravičilo. Presenečeno je gledal Elleryja.

— Ste ji grozili? — Elleryjev glas je bil trd in osoren. — Tu v bolnici?

— Neumnost. — Prisiljeno se je zasmajala in ga izizvajajoče pogledala. — Kdo vam je načeval to neumnost? Kar je mogla groziti tako stari dami? Saj sem jo komaj poznala. Nikoli nisem z nikomur govorila o nji, to se pravi, jaz ... — Kar je obmolnila in videti je bilo, da je zbegana. V zadregi se je ozrla na Minchenu.

— Kaj ste hoteli reči? — se je oglašil Ellery. Odložil je bil svojo strogost in že se je zopet smehjal.

— Dobro, priznati moram, da sem om dan malo zabavljala na doktora Janneya, a to niso bile grožnje in to ni bilo naperjeno proti gospe Doornovi. Sploh pa ne razumem...

— Imenitno. — Elleryji je zažarel obraz.

— Bil je doktor Janney, ne pa gospa Doornova. — Dobro, dobro, draga moja, kaj imate proti Janneyu?

— Nič tako strašno osebnega. Mislim, da ste že slišali, — skrjav se je zopet ozrla na Minchenu, ki je zardel in se izognil njenemu pogledu. — da sem bila degradirana na zahtevo gospe Doornove kot predstojnica porodniškega oddelka. To me je seveda razjeziklo in še sedaj sem jezna. Čutim, da se je

to zgodilo na prigovaranje doktora Janneya. V hripi razburjenosti sem menda izgovorila nekaj grdih besed, ki so jih slišali poleg doktora Minchena tudi drugi. Toda kaj naj bi imelo vse to opraviti s...

— Naravno, naravno! — je dejal Ellery. — To zelo dobro razumen.

Zdravnica je zaničljivo zakašljala. — Zdaj pa se nekaj formalnih vprašanj, — je nadaljeval Ellery. — Pričovljajte mi, prosim, kaj ste počeli danes dopoldne v bolnici?

— Dragi gospod, preveč pozorni ste, — je odgovorila hladno. — Nimam kaj tajti. Takoj zjutraj sem imela polne roke dela, že ob osmih sem imela operacijo. Dvojčke, če vas zanima. Bil je težak porod, en dvojček je umrl. Pa tudi mati najbrž ne bo ostala pri življenju. Po zajtrku sem pregledala porodnice kakor vsako jutro. Doktor Janney se namreč ne briga dosti za bežno praksu na tem oddelu, — je pripomnila sarkastično. — Njegov naslov je povsem časten. Pregledala sem vse porodnice in novorojenčke in tako je minilo skoraj vse dopoldne.

— In se niste nikjer pomudili na enem kraju tako dolgo, da bi mogli dočakati svoj alibi?

— Če bi potrebovala alibi, bi si ga bila preskrbelala sama, in sicer zelo skrbno, — je odgovorila.

— V enem primeru pa seveda ne,

— je zamrnil Ellery. — Ali ste odšli iz bolnice pred poldnem?

— Ne!

— Dobro. No, ali bi mi mogli kako pojasnit umor?

— Tudi ne!

— Nikakor ne?

— Če bi mogla, bi vam to povedala.

— To si moram zapomniti. — Ellery je vstal. — Hvala!

Minchen je tudi vstal, toda z velikim trudem in oba sta stala, dokler se za zdravnico niso zaprla vrata. Potem je Minchen zopet sedel. — To ti je ženska, a?

— Res je! — Ellery si je prižgal novo cigaret. — Še nekaj, John! Ali je Edith Dunningova tu v bolnici? Ni sem govoril z njo, odkar je dopoldne odšla s Hulda Doornovo.

— Nemci o orjaškem stolpu v Parizu

Poročali smo že, da izdelujejo v Ameriki največji daljnogled sveta, ki bo, vsaj zvezdoslov takoj upajo, odprt maršikatero teme vsemirja. Nekaj tednov je tega, kar je nastopil iz corinskih steklen v državi New York pot v Passadenu v Kaliforniji 120 palcev ali 380 cm debel steklen kolač, iz katerega hočejo izdelati ogromno zrcalo za največji daljnogled. Brusati na kalifornijskem tehnoškem zavodu v Passadeni ga že brusijo in izkušnje, ki jih dobi pri tem, bodo služile pri delu na novem, še ogromnejšem 500 cm debelom zrcalu za bodoči največji daljnogled sveta v Texasu.

Ko so letos v marcu vlivali to ogromno zrcalo, je imel znanstveni svet svečan dogodek, ko so pa pred dobrimi 14 dnevi prvič odprli peč, kjer se je zrcalo ohlajalo, je bil to za znanstvene kroge nov svečan trenutek. Toda radost ni ostala neskajena. Ni bilo znano, ali je ostala nezgoda, ki se je pripetila pri vlivjanju, brez posledic. Takrat se je namreč odtrgal kos forme, v katero so naliči ogromen steklen kolač. Rob zrcala, sedanj spodnji del steklenega diska, ni gladek, kar je zgornejši stran, temveč je nazobčan. In sicer zato, da bi bilo končavno zrcalo dovolj močno, pri tem pa ne pretežko. Ko so stekleno maso naličili v formo, so se odtrgali od keramične mase, ki tvori rebro v negativu, trije koščki in priplavili so skozi stekleno maso na površje. Odstranili so jih, ni bilo pa znano, da li niso ostali še drugi koščki v steklu. To naj bi se pokazalo zdaj, ko je prišel iz peči ogromen disk, še vedno zelo vroč. Niso ga pa mogli tako natancno pregledati, da bi ugotovili, če so v njem ostali drobni keramični masi.

In tako so zdaj sklonili disk v novembra znova vlti. Če bi se to delo ne posrečilo, bodo sedanj disk opislili, vendar bo moral še enkrat v hladilno peč, kjer se bo še 11 mesecov počasi ohlajal, da se izravna napetost v steklu. Če se pa posreči vlti nov disk, bo postal prvi poskus in se bo končal v topilni peči.

To pa ni tako enostavno delo, kajti ena sama surova leča, kakov je zdaj prva izdelana, stane v našem denarju blizu 15.000.000. To pa še vedno ni mnogo v primeri z vsemi stroški za novi daljnogled. Največji daljnogled sveta bo namreč veljal v našem denarju blizu 200.000.000. To je nedvomno najdražji inventarni komad, kar jih je bilo kdaj izdelanih v znanstvene svrhe. In kar je najbolj čudno ter nekaterega ljudem pri nas skoraj nerazumljivo, je to, da ta draga naprava ne bo izdelovala vsakdanjih potreben, temveč bo služila izključno za proučevanje vsemirja. Tu so torej drugače vsekoč praktični Američani napravili nekaj zelo dragega, a nepraktičnega.

— Otok adoptivnih otrok

V Ceylonu je vlada izdala te dni začenj brat utrije francoske meje na vzhodu. V višini 2000 m ne bodo segali z zemlje nobeni zvoki, ki bi motili radiopostajo. Na vrhu bo torej lahko idealna oddajna in sprejemna radioposta. Ni, vsaki platformi se bodo lahko dvigali in spuščali letala, saj bodo imela na razpolago 150 m prostora, kolikor ga je treba. V primeru alarmu bo lahko startalo z vrha stolpa 70 letal proti sovražni eskadrili, poleg tega bo pa imela vsaka platforma 105 mm topove, tako da bo lahko branila Pariz pred napadi iz zraka. Najvažnejše je pa to, da so platforme projektirane tako visoko, da jih strupeni plini ne bodo dosegli.

— Sinclair grozi Hollywoodu

Danes, 6. t. m. so v Kaliforniji volitve. Največ izgledov na izvolitev za guvernerja ima znani romanopisec Upton Sinclair. Njegova izvolitev bi pomenila izredno zmago levice v Ameriki. Kot guverner bi imel Sinclair zelo velik vpliv na največjo kalifornijsko industrijo, namreč na filmsko. Njegov volilni program jasno kaže, da bi ta vpliv tudi izrabil. Najprej hči visoko obdavčiti trgovski dobček, kar bi močno znižalo dividende filmskih družb. Poleg tega bi dobila Kalifornija visoke doklade k dohodninskomu davku, kar bi zadealo v prvi vrsti honorarje filmskih zvezd in režiserjev. Da bi odpravil brezposelnost, namerava zgraditi državne filmske atelje, v katerih bi bili zaposleni oni brezposelni, ki so bili prej zaposleni v filmski industriji. Ni izključeno, da so ti novi ateljeji mišljeni

naravnost kot konkurenca Hollywoodu.

Joseph Schenck in Douglas Fairbanks sta se vrnila nedavno s Floride, kjer sta poiskala kraj za nova studia. United Artists Metro Goldwyn nameva prenesti vsaj dve tretjini svoje produkcije v Studio Hearst v Newyorku. Paramount se pa hoče vrniti v svoje stare ateljeje na Long Islandu. Vse to priča, da se Hollywood res boj izvilitve Uptona Sinclaira za guvernerja. Filmski industrijalci imajo velik interes na tem, da bi Sinclair kot pripadnik levice pri volitvah propadel. Svojim uslužbencem prigovarja, naj volijo njegovega nasprotnika. Če bi se večina filmskih podjetij res preselila v New York, bi bilo konec 20letne hegemonije Hollywooda in v ameriškem filmu bi videli več raznolikosti, kakor do sreči. Ameriški filmski industriji bi to sami koristili.

— 15 let staro ločena žena

Ameriško mesto Elyria je imelo v začetku leta 1914 leta senzacijo, kar je na svetu malo. Možilo se je 14letno dekle, ki je šlo naravnost iz Šolske klopi pred oltar. Marija Cookova je vzela 18letnega O. Cartera. Toda zakon mladi ženi ni prinesel srečo, o kateri je sanjala. Mož je grdo ravnal z njo in takoj po medenih tednih je žena zahtevala ločitev. Sodisce je ugodilo njeni želji in priznalo ji je tudi aliemente ter pravico nositi zopet dekleško ime, da bi tako lažje pozabilna na svojo prvo veliko razčarjanje v življenju.

In tako je dobilo mesto Elyria v državi Ohio 15 let staro ločeno ženo, kar je pač zelo redek primer. Pa ne samo to, ločena žena se je skesan vrnila v Šolo, ki jo je bila pred letom dne prezgodaj zapustila v hrepenjenju po zakonski sreči. Ljubezen se je pa ohladila. Še predno je minilo leto dni.

— Nemci o orjaškem stolpu v Parizu

Poročali smo že, da nameravajo zgraditi v Parizu za svetovno razstavo 1937 na periferiji mesta 2000 m visok stolp, ki je že zdaj strah in trepet Nemcev. Čeprav ga še niso začeli graditi. Ves nemški tisk se peča s tem državnim načrtom in posebno »Angriff« naglaša vlogo tega orjaškega stolpa v bodoči vojni. S svojimi zaključki je nemški tisk celo opozoril francoske vojaške kroge na gotove prednosti orjaškega stolpa, na katere Francozi niti misili niso, tako da zdaj v Parizu še z večjo vremeno razpravljajo o potrebi zgraditve 2000 m visokega stolpa. Med drugim načrtova »Angriff« naslednje prednosti stolpa, ker bi v prvi vrsti sodeloval Parizu za obrambo pred sovražnimi letali:

— Ta železobetonski kolos bo dostopen v letu 1937, da bo v Leningradu izdelali nov stratosferski balon, ki bo te dni napoljen s plinom in pripravljen za start. Balon se bo dvignil v stratosfero brez posadke. Oprijet je radiostaja med dviganjem balona beležila njegovo lego in obveščala o njih sproti leningrasko radiostajo. Strokovnjaki računajo, da se bo balon dvignil 16 do 18.000 m visoko.

Gondolo so opremili z aparati pod nadzorstvom prof. Molčanova, ki se je pred leti udeležil arktičnega poleta zračnega Zeppelina. Po njegovem mnenju bo avtomatična radiostaja med dviganjem balona beležila njegovo lego in obveščala o njih sproti leningrasko radiostajo. Strokovnjaci računajo, da se bo balon dvignil

16 do 18.000 m visoko.

Uradno poročajo, da so v Leningradu izdelali nov stratosferski balon, ki bo te dni napoljen s plinom in pripravljen za start. Balon se bo dvignil v stratosfero brez posadke. Oprijet je radiostaja med dviganjem balona beležila njegovo lego in obveščala o njih sproti leningrasko radiostajo. Strokovnjaki računajo, da se bo balon dvignil

16 do 18.000 m visoko.

Največji novinski koncerni so se pred tremi meseci odločili za ostro kampanjo proti radiu. V tem boju so zmagala novinska podjetja. Borila so se namreč proti širjenju novic potom radia, kar jim je povzročalo škodo. Ameriške radiodružbe, ki imajo na razpolago 20 močnih oddajnih postaj, so zadnje čase zanemarjale literarni in glasbeni programi ter se vrgle z vso silo na širjenje dnevnih poročil in na insercije. S tem so pa seveda škodovale novinski podjetjem.

Največji novinski koncerni so se pred tremi meseci odločili za ostro kampanjo proti privaten radiodružbam in več tednov niso hoteli listi priobčevati radioprogramov. Končno je bila borba uspešno zaključena in radiodružbam ni preostalo nič drugega, nego pričeti pogajanja z novinskimi podjetji in začevati se, da ne bodo več oddajale po radiu dnevnih vesti, ki jih priobčujejo listi. Borba je pa imela še druge posledice. Državnemu departementu v Washingtonu je dala pobudo za podprtjanje radia. Razlastitev radia in odskodnina privaten radiodružbam pride na vrsto prihodnje leto. Tudi v Franciji napovedujejo skorajšnje podprtjanje radioslužbe.

— Shaw kot trgovec.

Ravnatelj velike filmske družbe je telefoniral Shawu, da bi rad kupil za film eno izmed njegovih del. »Koliko bi pa plačali?« je b